

แนวทางการพัฒนาเอกสารข่าวทหารบก
เพื่อการเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ภายในองค์กร

Guidelines for the development of the Royal Thai Army
Newsletter For public relations within the organization.

อนุสรฯ ชันนารัตน์¹
กัลยกร วรกุลสถฐานีย์²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวทางการจัดทำเอกสารข่าวทหารบกของกองทัพบก และปัญหาอุปสรรคในการจัดทำเอกสารข่าวทหารบก ตลอดจนเพื่อศึกษาความคิดเห็นของกำลังพลภายในกองทัพบกในด้านเนื้อหาของข่าวสารและรูปแบบการนำเสนอ ของเอกสารข่าวทหารบก และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเนื้อหาของข่าวสารและรูปแบบการนำเสนอเอกสารข่าวทหารบก

โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย จากการเก็บรวบรวมข้อมูลแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และแบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ส่วน คือ การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารข่าวทหารบก แนวนโยบายของผู้บัญชาการทหารบก ตลอดจนเอกสารอนุมัติจัดพิมพ์ต่างๆ รวมถึงเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) ผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องในการผลิตเอกสารข่าวทหารบก และผู้เชี่ยวชาญในด้านการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ภายในองค์กรซึ่งเป็นบุคคลภายนอก โดยใช้แนวคำถามเป็นเครื่องมือในการสัมภาษณ์และการสัมภาษณ์ แบบสนทนากลุ่มย่อย (Triads) กำลังพลภายในกองทัพบก ซึ่งใช้แนวคำถามเป็นเครื่องมือในการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ครบถ้วนมากที่สุด

¹อนุสรฯ ชันนารัตน์ (ว.ม.) การจัดการการสื่อสารองค์กร, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2559

²รองศาสตราจารย์ ดร.กัลยกร วรกุลสถฐานีย์ คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผลการวิจัยพบว่า

1. เอกสารข่าวทหารบก เป็นสื่อประชาสัมพันธ์ ที่ผลิตขึ้นเพื่อกระจายข่าวสารจาก ผู้บังคับบัญชาไปยังผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้ได้ทราบนโยบาย ตลอดจนความเคลื่อนไหว ที่เกิดขึ้นภายในกองทัพบก ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ กำลังพลในกองทัพบกทั่วประเทศ ครอบครัวของกำลังพล สื่อมวลชนและ ส่วนราชการอื่นๆ มีเนื้อหาของข่าวสารที่เกี่ยวกับนโยบายของผู้บังคับบัญชา คำสั่งกองทัพบก ระเบียบปฏิบัติงาน กิจกรรม ความเคลื่อนไหวในกองทัพบก การฝึก ผลการปฏิบัติงาน และเกร็ดความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ ซึ่งพบว่าปัญหาและอุปสรรค คือ การติดต่อประสานงานกับหน่วยต่างๆ ยังขาดความต่อเนื่องทำให้ได้ข้อมูล ที่ไม่ทันสมัย ล่าช้า และทำให้ข้อมูลที่ได้รับจากหน่วย ไม่ตรงตามความต้องการ ประกอบกับพื้นที่การประชาสัมพันธ์ที่มีอยู่อย่างจำกัดและเรื่องที่น่าเสนอ ไม่สอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ เนื่องจากการนำเสนอโดยยึดตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาเป็นหลัก

2. ความคิดเห็นของกำลังพลกองทัพบกทั้งจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาค พบว่า เนื้อหาของข่าวสารมีความเหมาะสมทั้งประเภทของข่าว และลีลาการนำเสนอ นอกจากนี้ กำลังพลบางส่วนอยากให้พัฒนาภาพประกอบในเอกสารข่าวทหารบก ให้มีความหลากหลาย เน้นภาพที่มีกำลังพลปฏิบัติภารกิจ ส่วนรูปแบบการนำเสนอ ของเอกสารข่าวทหารบก พบว่า มีความเหมาะสม ทั้งภาพปก การจัดวางภายในเล่ม ขนาดของรูปเล่ม ขนาดตัวอักษรภายในเล่มการออกแบบ (Design) ตัวอักษรในแต่ละคอลัมน์ และสีสันทันภายในเล่ม

3. แนวทางการพัฒนาเอกสารข่าวทหารบก ในด้านเนื้อหาของข่าวสารต้องมีการแบ่งประเภทเนื้อหาให้มีความหลากหลาย ต้องแทรกความบันเทิงเพื่อให้คนอ่าน ผ่อนคลาย ลีลาภาษาอาจจะต้องปรับให้น่าติดตามส่วนรูปแบบการนำเสนอต้องใช้เทคนิค การนำเสนอเข้ามาช่วยจัดแบ่ง ใช้ภาพสลับกับข้อความ ให้มีจุดพักสายตาใช้กราฟิกดีไซน์ เข้ามาช่วย

Abstracts

The objectives of this research are to study the concept and obstacle in preparation of the Royal Thai Army (RTA) Newsletter documents

and to investigate reader feedback in order to improve the contents and information formats of the RTA Newsletter.

This research has been managed from collecting data of related theory by researcher. It consists of three main parts that are:

1. Documentary research is used for collected data from RTA Newsletter, Chief of RTA command directive, approved and related documents.

2. In-depth interview with the commanders who are responsible for producing RTA Newsletter and the printed media experts (civilians) who work outside of the RTA by using interview questions.

3. Interview with RTA's personnel using Triads technic in order to get the detail entirely.

After conducting research, the findings show that:

1. Army newsletter is the media that has been used by a commander in chief to communicate with RTA individual personnel, mass media and other public organization. News content regularly consists of Royal Thai Army internal policy, RTA rule, Commander in Chief's order and general military knowledge. However, the main problem is that the coordination within Royal Thai Army units is still a lack of continuity, so the information is neither up to date nor meets the need of recipient due to limitation of media space and public relations internal policy.

2. As considering recipients' feedback, the researcher found that they are satisfied with news content, strategy for presentations and design of the newsletter. They also suggest that these newsletter should have more kinds of content.

3. Guidelines to improve RTA Newsletter. Contents should be clearly categorized and also diversified. Easy reading articles such as entertainment can also be added to keep the readers relaxed. The use of language can also help keep the readers' attention. Presentation format

can be improved by using various presentation techniques to help organize the article. Images and graphic design in between paragraphs can help the article as a resting point.

บทนำ

“สื่อประชาสัมพันธ์” ถือเป็นเครื่องมือ และสื่อกลางในการสื่อสารจากองค์กรสู่กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งหมายถึง การสร้างความสัมพันธ์อันใกล้ชิดให้เกิดขึ้นภายในองค์กร หรือสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกับสาธารณชน ในปัจจุบันเป็นสื่อ นำความต้องการ ความคิด ความรู้สึก ไปสู่ความเข้าใจในเป้าหมายระหว่างบุคคลต่อบุคคล กลุ่มต่อกลุ่ม บุคคลต่อกลุ่มหรือระหว่างองค์กรเข้าด้วยกัน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างสอดคล้อง หรือตรงกับวัตถุประสงค์ขององค์กร และเป็นกลไกสำคัญในการปฏิบัติงานในองค์กร เป็นกระบวนการรับ-ส่งข้อมูล แล้วถ่ายทอดข้อมูลไปยังบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกัน เพื่อสร้างความเข้าใจและความรู้สึกนึกคิดเพื่อเปลี่ยนแปลงการกระทำของ กิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งตามความประสงค์ โดยเฉพาะองค์กรที่มีหน่วยงานและบุคลากรจำนวนมาก

กองทัพบก เป็นหน่วยงานด้านความมั่นคงที่เป็นองค์กรขนาดใหญ่ ดังนั้น การสื่อสารภายในองค์กรจึงเป็นสิ่งสำคัญในการสนับสนุนภารกิจการป้องกันประเทศ ของกองทัพบกให้สามารถดำเนินต่อไปได้อย่างไม่ติดขัด ที่ผ่านมา กองทัพบกใช้เอกสาร ข่าวทหารบก เป็นสื่อประชาสัมพันธ์ภายในองค์กรที่นำเสนอภารกิจภาพรวมของ กองทัพบก เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดนโยบายของผู้บังคับบัญชา เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ ได้ไปประกอบการปฏิบัติภารกิจในหน่วยทหารของตนเอง ขับเคลื่อนการทำงานเพื่อ ตอบสนองวัตถุประสงค์ในการป้องกันประเทศ ด้วยยอดการจัดพิมพ์จำนวนกว่า 30,000 เล่มต่อ 1 ฉบับ แจกจ่ายในกองทัพบกถึงหน่วยระดับกองร้อย นอกจากนั้น ยังจัดส่งให้ ส่วนราชการ รวมทั้งหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และเอกชน จัดพิมพ์ ปีละ 24 ฉบับ มีวงรอบ การพิมพ์เดือนละ 2 ฉบับ ออกทุกๆ วันที่ 3 และ วันที่ 18 ของเดือน

อย่างไรก็ตาม เมื่อเอกสารข่าวทหารบก เป็นสื่อประชาสัมพันธ์ที่ส่งถึงกำลังพล ภายในกองทัพบก สิ่งที่ต้องพิจารณาจะต้องตระหนักและให้ความสำคัญ คือ ความคิดเห็น ความต้องการของกำลังพลในทุกระดับ ที่มีต่อเอกสารข่าวทหารบก ซึ่งถือเป็น สื่อประชาสัมพันธ์ภายในองค์กร เพื่อให้กำลังพลในกองทัพบกมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง

ในองค์กร สามารถปฏิบัติภารกิจเพื่อประเทศชาติด้วยขวัญและกำลังใจที่ได้รับจากสื่อประชาสัมพันธ์ขององค์กร

ดังนั้น จึงเป็นเหตุผลที่ผู้วิจัยเลือกศึกษาในหัวข้อ “แนวทางการพัฒนาเอกสารข่าวทหารบก เพื่อการเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ภายในองค์กร”

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษารอบแนวคิดการจัดทำ เอกสารข่าวทหารบก ของกองทัพบก และปัญหาอุปสรรคในการจัดทำเอกสารข่าวทหารบก
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของกำลังพลภายในกองทัพบกในด้านเนื้อหาของข่าวสาร และรูปแบบการนำเสนอของเอกสารข่าวทหารบก
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเนื้อหาของข่าวสาร และรูปแบบการนำเสนอเอกสารข่าวทหารบก

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาเอกสารข่าวทหารบก เพื่อการเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ภายในองค์กร ผู้วิจัยได้นำทฤษฎี แนวคิด รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบในการศึกษา ทำความเข้าใจ และวิเคราะห์ ดังนี้

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ มาเป็นแนวทางในการศึกษา การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ภายในกองทัพบก โดยเอกสารข่าวทหารบก ถือเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ ประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ ในลักษณะจดหมายข่าว รูปแบบหนังสือพิมพ์ ซึ่งมีทั้งข้อดีและข้อจำกัด ตลอดจนรายละเอียดของการใช้สื่อประชาสัมพันธ์แต่ละประเภทให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย

แนวคิดที่เกี่ยวกับการสื่อสารภายในองค์กร มาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ถึงความสำเร็จและประสิทธิภาพของการสื่อสารภายในองค์กร ซึ่งจะต้องขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้บังคับบัญชาและบุคลากรในกองทัพบกทุกระดับ ตลอดจนบุคคลภายนอกองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการติดต่อสื่อสารที่จะทำให้กำลังพลภายในกองทัพบกทุกคนร่วมมือกัน เพื่อให้องค์กรบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร คือ การปกป้องรักษาอธิปไตย และความมั่นคงภายในประเทศ ดังนั้น การสื่อสารภายใน

องค์กรจึงเป็นเครื่องมือในการบริหาร และส่งเสริมให้มีการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้บังคับบัญชา และผู้ปฏิบัติงานที่จะทำให้กองทัพบกสามารถปฏิบัติทุกภารกิจให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกรับข่าวสาร ซึ่งจะเห็นว่าข่าวสารเป็นปัจจัยสำคัญในการนำมาประกอบการตัดสินใจของบุคคล ยิ่งบุคคลเกิดความไม่แน่ใจเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งมากเท่าใด บุคคลย่อมต้องการเปิดรับข่าวสารมากขึ้นเท่านั้น โดยไม่จำกัดว่าจะทำการเปิดรับข่าวสารจากสื่อใด ไม่ว่าจะเป็นสื่อมวลชน สื่อบุคคล หรือสื่อเฉพาะกิจ แต่ทั้งนี้ บุคคลจะทำการเปิดรับข่าวสารเฉพาะเรื่องที่ตนให้ความสนใจเท่านั้น เนื่องจากข่าวสารในปัจจุบันมีมากเกินไปที่ผู้รับสารจะรับไว้ทั้งหมดได้ จึงทำให้เกิดกระบวนการเลือกรับข่าวสารขึ้น อย่างไรก็ตามบุคคลแต่ละคนก็จะมีเกณฑ์ในการเลือกรับข่าวสารที่แตกต่างกันตามลักษณะส่วนบุคคล สภาพแวดล้อมในสังคมนั้นๆ และวัตถุประสงค์หรือความต้องการที่จะเปิดรับข่าวสารของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกัน ย่อมทำให้มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารที่แตกต่างกันได้ด้วย สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาใช้แนวคิดในการเปิดรับสื่อ เพื่อศึกษาการเปิดรับข่าวสารของกำลังพลภายในกองทัพบกที่มีต่อเอกสารข่าวทหารบกในแง่ของช่องทางในการเปิดรับ ความถี่ และการเปิดรับคอลัมน์ที่กำลังพลมีความสนใจ

ระเบียบวิธีวิจัย

สำหรับการวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาเอกสารข่าวทหารบก เพื่อการเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ภายในองค์กร” ในครั้งนี้ เป็นการศึกษาที่ใช้แนวทางของวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยจากการเก็บรวบรวมข้อมูลแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และแบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารข่าวทหารบก แนวนโยบายของผู้บัญชาการทหารบก ตลอดจนเอกสารอนุมัติจัดพิมพ์ต่าง ๆ รวมถึงเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 2 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง 2 กลุ่ม ซึ่งจะเป็นข้อมูลในเชิงคุณภาพ (Qualitative) โดยใช้แนวคำถามเป็นเครื่องมือในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องในการผลิตเอกสารข่าวทหารบก เพื่อให้ทราบนโยบาย และการดำเนินงานของผู้ผลิตเอกสารข่าวทหารบกจำนวน 3 ท่าน ได้แก่

1. พลตรีปิ่นอนันต์ กาญจนนะวสีต ตำแหน่ง เลขาธิการกองทัพบก
2. พันเอกอนุชา ชุ่มคำ ตำแหน่ง รองเลขาธิการกองทัพบก
3. พันเอกเกียรติศักดิ์ น้ำไชยศรี ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองประชาสัมพันธ์

และผู้เชี่ยวชาญในด้านการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ภายนอกองค์กร เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาเนื้อหาข่าวสาร และรูปแบบการนำเสนอ เอกสารข่าวทหารบก จำนวน 3 ท่าน คือ

1. ผู้เชี่ยวชาญการผลิตหนังสือพิมพ์ภายในองค์กรภาคเอกชน (ปตท.)
2. ผู้เชี่ยวชาญการผลิตหนังสือพิมพ์ภายในองค์กรภาครัฐ (กพผ.)
3. นักวิชาการด้านการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ภายในองค์กร

ส่วนที่ 3 การสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่มย่อย (Triads) โดยสัมภาษณ์กำลังพลภายในกองทัพบก 4 กลุ่ม คือ กลุ่มส่วนบัญชาการที่เป็นนายทหารสัญญาบัตร กลุ่มส่วนบัญชาการที่เป็นนายทหารชั้นประทวน กลุ่มส่วนกำลังรบที่เป็นนายทหารสัญญาบัตร และกลุ่มส่วนกำลังรบที่เป็นนายทหารชั้นประทวน เพื่อเก็บข้อมูลความคิดเห็นของกำลังพลที่มีต่อเอกสารข่าวทหารบกในด้านเนื้อหาข่าวสาร และรูปแบบการนำเสนอ ซึ่งใช้แนวคำถามเป็นเครื่องมือในการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ครบถ้วนมากที่สุด

ผลการวิจัย/สรุปผลการวิจัยเป็นกรอบแนวคิดเชิงมโนทัศน์ (Conceptual Framework)

การเปิดรับข้อมูลข่าวสารของกำลังพลกองทัพบกที่มีต่อเอกสารข่าวทหารบก
 จากการศึกษาในเรื่องการเปิดรับข้อมูลข่าวสารของกำลังพลกองทัพบกที่มีต่อเอกสารข่าวทหารบก พบว่า การเลือกสรรข่าวสารของกำลังพลกองทัพบกมีความแตกต่างกันไป ซึ่งจากการเก็บข้อมูลผ่านการสนทนากลุ่มย่อย กำลังพลภายในกองทัพบก พบว่า กำลังพลในกองทัพบก มีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารของกองทัพบก ผ่านช่องทางที่หลากหลาย อาทิ จากผู้บังคับบัญชาโดยตรง การประชุมเอกสารราชการ ข่าวสารทางโทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต และข่าวสารจากเอกสารข่าวทหารบก

โดยผู้วิจัยสามารถแจกแจงการเปิดรับข้อมูลข่าวสารของกำลังพลกองทัพบกได้ดังต่อไปนี้

ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารทั่วไปกำลังพลส่วนกลางและกำลังพลส่วนภูมิภาค เปิดรับข้อมูลจากโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และอินเทอร์เน็ต

ส่วนการเปิดรับข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับกองทัพ กำลังพลส่วนกลาง มีการเปิดรับ ข้อมูลข่าวสารจากการประชุมหน่วยขึ้นตรงกองทัพบก และเอกสารข่าวทหารบก แตกต่างจากกำลังพลส่วนภูมิภาค ที่มีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านเอกสารข่าว ทหารบก และวิทยุราชการ ตลอดจนการชี้แจงหน้าแถวของผู้บังคับบัญชาพร้อมด้วย

สำหรับการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเอกสารข่าวทหารบก พบว่า กำลังพล ส่วนกลาง ได้รับเอกสารข่าวทหารบก อย่างสม่ำเสมอ เดือนละ 2 ฉบับ และมีการติดตาม เอกสารข่าวทหารบกเป็นประจำ แตกต่างจากกำลังพลส่วนภูมิภาคที่บางครั้งได้รับเอกสาร ข่าวทหารบกล่าช้าจากการจัดส่งทางไปรษณีย์ และมีการเปิดรับเอกสารข่าวทหารบก จากเว็บไซต์กองทัพบก และเว็บไซต์สำนักงานเลขาธิการกองทัพบกด้วย

โดยปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดรับข่าวสารของกำลังพลกองทัพบก ซึ่งกำลังพลของ กองทัพบกจำนวนหนึ่ง ได้ให้เหตุผลถึงการเปิดรับเอกสารข่าวทหารบก เนื่องจากเพื่อให้ ได้ข่าวสารที่ต้องการ ซึ่งผู้วิจัยสามารถแจกแจงข้อมูลของกำลังพลกองทัพบกจากส่วน กลางและส่วนภูมิภาคที่มีต่อการเปิดรับข่าวสารด้วยปัจจัยต่างๆ ดังต่อไปนี้

คอลลัมน์ที่กำลังพลกองทัพบกติดตามจากเอกสารข่าวทหารบก พบว่า กำลังพล ส่วนกลาง ส่วนใหญ่ติดตามคอลลัมน์เชี่ยวชาญกองทัพบก เนื้อหาข่าวสารเกี่ยวกับการฝึก และกิจกรรมผู้บังคับบัญชา ตามลำดับ ส่วนกำลังพลส่วนภูมิภาค ติดตามนโยบาย ผู้บังคับบัญชา คอลลัมน์กิจกรรม แวดวงทหาร และเกร็ดความรู้ทั่วไป ตามลำดับ จะเห็นได้ว่ากำลังพลส่วนกลางให้ความสำคัญกับโครงการสำคัญของกองทัพบก และการฝึกใหญ่ของกองทัพบก ในขณะที่กำลังพลในส่วนภูมิภาคให้ความสำคัญกับเนื้อหา ของข่าวสารที่เกี่ยวกับนโยบายผู้บังคับบัญชา และเนื้อหาของข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรม ที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ

เหตุผลที่กำลังพลกองทัพบกติดตามเอกสารข่าวทหารบก พบว่า กำลังพล ส่วนกลางติดตามเพราะได้นำเนื้อหาของข่าวสารภายในเล่มมาต่อยอดในการทำงาน ติดตามเพราะทำให้ทราบนโยบายของผู้บังคับบัญชา และติดตามเพราะเป็นแนวทาง ในการปฏิบัติหน้าที่ ในขณะที่กำลังพลส่วนภูมิภาค ติดตามเพื่อทราบแนวทางในการ ปฏิบัติงานต่างๆ ติดตามเพื่อทราบแนวทางการปฏิบัติของผู้บังคับบัญชา ซึ่งตรงกับข้อมูล ที่กำลังพลกองทัพบกต้องการและติดตามในห้วงเวลานั้นๆ และติดตามเนื่องจากต้องการ ติดตามข่าวสารจากหน่วยงานที่ลงตีพิมพ์ในเอกสารข่าวทหารบก

การใช้ประโยชน์จากเอกสารข่าวทหารบกของกำลังพลจากส่วนกลาง คือ นำเนื้อหา
ของข่าวสารที่เกี่ยวกับการฝึกไปขยายผลดำเนินการในส่วนที่ตนเองรับผิดชอบ
และใช้ประโยชน์จากการนำนโยบายมาแปลงเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่
ส่วนกำลังพลจากส่วนภูมิภาค นอกจากจะใช้ประโยชน์จากการนำนโยบายที่ได้จากเอกสาร
ข่าวทหารบกไปแปลงเป็นการปฏิบัติงานแล้ว ยังอาศัยตัวอย่างกิจกรรมของหน่วยอื่นๆ
มาดำเนินการในหน่วยของตนเองด้วย

ทั้งนี้ กำลังพลกองทัพบกเองมีการนำข้อมูลจากเอกสารข่าวทหารบกไปใช้ประโยชน์
ทำให้ต้องติดตามและเปิดรับสื่อ ไม่ว่าจะป็นนโยบายของผู้บังคับบัญชา แนวทาง
ในการปฏิบัติ ตลอดจนเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในคอลัมน์ต่างๆ ซึ่งคอลัมน์ที่กำลังพล
ส่วนใหญ่ให้ความสนใจจะเป็นคอลัมน์ที่เกี่ยวข้องกับยุทธโศปกรณ์ภายในกองทัพบก
การฝึก อย่างคอลัมน์เชี่ยวชาญกองทัพบก คอลัมน์ส่วนกำลังรบ และส่วนภูมิภาค คอลัมน์
ทหารคิดทหารเขียน คอลัมน์ติดต่ออาวุธทางภาษา

ความคิดเห็นของกำลังพลที่มีต่อเอกสารข่าวทหารบกในด้านเนื้อหาข่าวสาร
จากการเก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่มย่อยของกำลังพลในกองทัพบก เพื่อศึกษา
ความคิดเห็นของกำลังพลในด้านเนื้อหาของข่าวสาร และรูปแบบการนำเสนอ จากเอกสาร
ข่าวทหารบก ผู้วิจัยได้ศึกษาแยกเป็นประเด็นดังต่อไปนี้

1. ประเภทของข่าว จากการศึกษาคำคิดเห็นของ กำลังพลกองทัพบก
จากทั้งส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคในด้านเนื้อหาของข่าวสาร จากเอกสารข่าวทหารบก
มีความคิดเห็นต่อประเภทของข่าวที่ถูกนำเสนอภายในเอกสารข่าวทหารบกกว่า
มีความเหมาะสม เพราะนำเสนอเนื้อหาที่หลากหลาย ครบถ้วน ครอบคลุม ส่วนใหญ่
เนื้อหาของข่าวสารที่นำเสนอ เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับกองทัพบก ในเชิงนโยบาย แนวปฏิบัติ
และเรื่องราวที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติตนตลอดจนเกร็ดความรู้ต่างๆ ที่เป็นสาระ
ประโยชน์ ทั้งข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ของกำลังพล เป็นต้น

2. สื่การนำเสนอข่าว จากการศึกษาคำคิดเห็นของกำลังพลจากส่วนกลาง
และส่วนภูมิภาค ในด้านสื่การนำเสนอข่าว พบว่า สำหรับเอกสารข่าวทหารบก
ถือเป็นสื่อสิ่งพิมพ์องค์การราชการ สื่การนำเสนอข่าวจึงเป็นแบบตรงไปตรงมา ใช้ภาษา
ที่ค่อนข้างเป็นแบบแผน ไม่ได้ใช้ภาษาโลดโผน หรือหวือหวา ซึ่งจากการเก็บข้อมูล
ผ่านการสนทนากลุ่มของกำลังพลในกองทัพบก พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในแง่ของ
สื่การเสนอข่าวของเอกสารข่าวทหารบกมีความเหมาะสมแล้ว เพราะเป็นหนังสือพิมพ์
ของกองทัพบก ภาษาที่ใช้เป็นทางการอ่านแล้วเข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน และไม่หวือหวาเท่ากับ

หนังสือพิมพ์ที่เป็นสื่อมวลชน ทั้งการพาดหัวและเนื้อหาในด้านข่าว เป็นลักษณะ การนำเสนอที่ตรงไปตรงมา ดูเป็นระเบียบแบบแผน แต่บางครั้งทำให้ขาดสีสัน ไม่น่าติดตามเท่ากับหนังสือพิมพ์อื่นๆ

3. การนำเสนอภาพในเอกสารข่าวทหารบก ถือเป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบที่จะทำให้อุณหภูมิในเล่มมีความน่าสนใจ ซึ่งกำลังพลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจากการสนทนากลุ่มย่อยส่วนหนึ่ง ได้ให้ข้อมูลในส่วนของภาพประกอบภายในเล่มของเอกสารข่าวทหารบกว่า ภาพที่นำเสนอในเอกสารข่าวทหารบก มีความเหมาะสม สามารถดึงดูดให้ติดตามเนื้อหาภายในเล่มได้บางภาพมีความสวยงามด้วยองค์ประกอบศิลป์ และมีการพัฒนาจากแต่ก่อนมาก

4. ข้อเสนอแนะ ในการศึกษาความคิดเห็นของกำลังพลกองทัพบก ทั้งจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ในการปรับปรุงพัฒนาเอกสารข่าวทหารบก พบว่า กำลังพลบางส่วนมองว่าอยากให้พัฒนาภาพประกอบในเอกสารข่าวทหารบกให้มีความหลากหลาย เน้นภาพที่มีกำลังพลปฏิบัติภารกิจ เนื่องจากปัจจุบัน ภาพที่นำเสนอผ่านเอกสารข่าวทหารบกจะเน้นไปที่ภาพผู้บังคับบัญชาเป็นส่วนใหญ่ และบางภาพก็ไม่ชัดเจน ด้วยคุณภาพของไฟล์ภาพที่จำกัด หรือบางครั้งก็มีภาพประกอบน้อยเกินไป หนักไปที่ตัวหนังสือ จึงอยากให้มีการเพิ่มภาพประกอบในเนื้อหาข่าว และบทความเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่านมากขึ้น

ในส่วนของเอกสารข่าวทหารบก จากการที่ได้สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องและมอบนโยบายในการผลิต พบว่า เอกสารข่าวทหารบก เน้นน้ำหนักเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับนโยบายของผู้บังคับบัญชา ข่าวและกิจกรรมต่างๆ ภายในกองทัพรวมถึงข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับ 7 ส่วนงานของกองทัพบก ซึ่งจากการสนทนากลุ่มย่อยกับกำลังพลภายในกองทัพบกเอง พบว่า กำลังพลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในส่วนของการให้น้ำหนักเนื้อหาที่นำเสนอภายในเอกสารข่าวทหารบก กล่าวคือ มีการให้น้ำหนักเนื้อหาที่ค่อนข้างเหมาะสมอยู่แล้ว แต่อยากให้เพิ่มเติมเนื้อหาในส่วนกิจกรรมของกำลังพลรอบนอกหน่วยเล็กๆ ที่อยู่ห่างไกล ให้ได้มีพื้นที่ในการประชาสัมพันธ์ภายในเอกสารข่าวทหารบกด้วย

ความคิดเห็นของกำลังพลที่มีต่อเอกสารข่าวทหารบกในด้านรูปแบบการนำเสนอ

สำหรับการศึกษารูปแบบการนำเสนอของเอกสารข่าวทหารบก ผู้วิจัยได้ทำการสนทนากลุ่มย่อยกับกำลังพลกองทัพบกทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยพบว่า

ทั้งกำลังพลในส่วนกลาง และกำลังพลในส่วนภูมิภาคมีความคิดเห็นว่าเป็นว่า รูปแบบการนำเสนอของเอกสารข่าวทหารบกในปัจจุบันมีความเหมาะสม ทั้งภาพปกการจัดวางภายในเล่ม ขนาดของรูปเล่ม ขนาดตัวอักษรภายในเล่ม การออกแบบ (Design) ตัวอักษรในแต่ละคอลัมน์ และสีสันภายในเล่ม ทั้งนี้ จากผลการสนทนากลุ่มยังพบว่า กำลังพลทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีความคิดเห็นว่าเป็นว่ารูปแบบการนำเสนอโดยรวมสวยงาม อ่านง่ายและมีความเหมาะสมแล้ว ทั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปความคิดเห็นของกำลังพลกองทัพบกจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอของเอกสารข่าวทหารบก ดังนี้

รูปแบบปก พบว่า กำลังพลกองทัพบกจากส่วนกลาง มองว่าปกมีความสวยงามเหมาะสมอยู่แล้ว ในขณะที่กำลังพลกองทัพบกจากส่วนภูมิภาคบางคน มีความคิดเห็นว่าเป็นว่าอยากให้ภาพปกลดขนาดเล็กน้อยลงกว่านี้ แล้วเพิ่มเนื้อหาลงไปแทนภาพปกที่มีขนาดใหญ่เกินไป

รูปแบบ การจัดวางภายในเล่ม กำลังพลจากส่วนกลาง มีความคิดเห็นว่าเป็นว่าการวางตำแหน่ง และเรียงหน้าได้เหมาะสม แบ่งเป็นคอลัมน์ๆ สามารถพลิกอ่านคอลัมน์ที่ชอบได้ ในขณะที่กำลังพลจากส่วนภูมิภาค ชื่นชอบการแบ่งเนื้อหาแบบเป็นหมวดหมู่ เพราะทำให้น่าติดตาม

รูปแบบ ขนาดรูปเล่ม กำลังพลทั้งส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค มีความคิดเห็นตรงกันว่า มีขนาดที่เหมาะสมอยู่แล้ว

รูปแบบ ขนาดตัวอักษรภายในเล่ม กำลังพลจากส่วนกลางมีความคิดเห็นว่าเป็นว่าขนาดตัวหนังสือมีความพอดีแล้ว อ่านง่าย แต่บางคอลัมน์อาจจะต้องปรับให้ตัวหนังสือใหญ่ขึ้นบ้าง ในขณะที่กำลังพลจากส่วนภูมิภาคมีความคิดเห็นว่าเป็นว่า บางคอลัมน์ขนาดตัวหนังสือดีแล้ว แต่บางคอลัมน์เนื้อหาในตัวหนังสือเล็ก อ่านยาก อยากให้เพิ่มขนาดตัวอักษร

ส่วนการออกแบบ (Design) ตัวอักษรในแต่ละคอลัมน์ และสีสันภายในเล่ม กำลังพลจากทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน คือมีความเหมาะสม สวยงาม เข้ากับเนื้อหาของข่าวสารและทำให้น่าติดตามอยู่แล้ว

ทั้งนี้ กำลังพลทั้งจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันเกี่ยวกับรูปแบบการนำเสนอของเอกสารข่าวทหารบกว่า มีความสวยงามและเหมาะสมต่อการเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ภายในองค์กรแล้ว กำลังพลกองทัพบกจากส่วนกลางยังได้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า น่าจะมีการเพิ่มรูปกิจกรรมจากหน่วยมากขึ้น ส่วนกำลังพล

กองทัพบกจากส่วนภูมิภาค ก็ได้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรมีการเพิ่มช่องทางสื่อออนไลน์เพื่อการเข้าถึงที่ง่ายและหลากหลายมากขึ้น

แนวทางในการพัฒนาเนื้อหาข่าวสาร และรูปแบบการนำเสนอ เอกสารข่าวทหารบก

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นนักวิชาการด้านการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ภายในองค์กร ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ว่า จะต้องคำนึงถึงปัจจัยในด้านวัตถุประสงค์ในการประชาสัมพันธ์ กลุ่มเป้าหมายที่จะทำการประชาสัมพันธ์ รูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์ที่เหมาะสมในการประชาสัมพันธ์ และงบประมาณที่หน่วยจัดสรรให้ ซึ่งในส่วนวัตถุประสงค์ มีทั้งเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อโน้มน้าวใจให้ร่วมกิจกรรม เพื่อต้องการการสนับสนุนเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายแสดงความคิดเห็น และเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นภายในองค์กร ตลอดจนเพื่อสร้างทัศนคติ หรือทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงภายในองค์กร

ในขณะที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อภายในองค์กรของ การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) และการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นเกี่ยวกับปัจจัยในการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ภายในองค์กรว่าจะต้องคำนึงถึงรูปแบบการนำเสนอที่ชวนอ่าน เนื้อหาของข่าวสารที่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ถูกต้องสอดคล้องกับภารกิจขององค์กร

ส่วนวัตถุประสงค์ของการจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ภายในองค์กรของ ปตท. พบว่า เป็นการจัดทำเพื่อให้พนักงานในองค์กรได้ทราบความเคลื่อนไหวภายในองค์กร สามารถรับนโยบายจากผู้บริหารได้โดยตรง เพื่อให้ทราบถึงการพัฒนาภายในองค์กร และทิศทางธุรกิจที่น่าสนใจซึ่งจะเป็นประโยชน์กับคนในองค์กรเอง นอกจากนี้ ยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนในองค์กร

ขณะที่ กฟผ. ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ภายในองค์กรของตนเองว่า เป็นการสื่อสารเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้ทราบข้อมูลข่าวสาร ภายในองค์กรเพื่อการถ่ายทอดภารกิจภายในองค์กรไปสู่บุคคลภายนอกองค์กรได้อย่างถูกต้อง

อีกประการที่สำคัญของการจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ภายในองค์กร จำเป็นต้องทราบกลุ่มเป้าหมายหลักที่เราต้องการจะทำการสื่อสารด้วยก่อน ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในด้านการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ภายในองค์กร พบว่า กลุ่มเป้าหมายหลักของสื่อสิ่งพิมพ์

ภายในองค์กร คือ บุคลากรภายในองค์กรเอง อาจจะแบ่งเป็นกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มพนักงาน กลุ่มสหภาพแรงงานหรือกลุ่มผลประโยชน์

ในขณะที่กลุ่มเป้าหมายของ กฟผ. คือ ผู้ปฏิบัติงานทุกคนในองค์กร รวมถึง หน่วยงานภายนอก ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป ส่วน ปตท. มีกลุ่มเป้าหมายชัดเจน คือ คนในองค์กรทุกระดับ

สำหรับรูปแบบการนำเสนอ จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อภายใน องค์กรกล่าวถึงการจัดวางรูปแบบของหนังสือพิมพ์ภายในองค์กรว่า แต่ละองค์กร จะมีการกำหนด อัตลักษณ์ ของหน่วยงานของตนเองไว้อย่างชัดเจนซึ่งจะทำให้การ ออกแบบรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์ภายในองค์กรมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ส่วนสื่อสิ่งพิมพ์ของหน่วยงานราชการ โดยหลักจะต้องมีภาษาที่ถูกต้อง เนื้อหาของ ข่าวสารมีความน่าเชื่อถือ มีแหล่งอ้างอิงครบถ้วน ด้านเนื้อหาอ่านเข้าใจง่าย ชัดเจน และตรงเป้าหมาย

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญในการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ภายในของ กฟผ. ได้กล่าวถึงรูปแบบ สื่อสิ่งพิมพ์ประชาสัมพันธ์ภายในของ กฟผ. ว่ามีหลากหลาย แต่ละเล่มมีรูปแบบที่มี การกำหนดชัดเจนในด้านของเนื้อหาที่จะลง ขนาดที่มาตรฐานเท่ากันทุกเล่ม โดยคำนึงถึง Brand และภาพลักษณ์องค์กร ให้สอดคล้องกับคอนเซ็ปต์ ทั้งตัวหนังสือ โทนสี ชื่อสิ่งพิมพ์ ชื่อคอลัมน์ เน้นความสวยงามของภาพ และรูปแบบการจัดวาง

ในขณะที่รูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ภายในองค์กรของ ปตท. จะไม่ได้มีการวางรูปแบบ ที่ตายตัว อาจจะมีการสลับหน้าตามเนื้อหาของข่าวสารที่สำคัญในแต่ละฉบับ มีการกำหนดจำนวนหน้าที่ชัดเจน คือ 56 หน้า รวมปก แต่มีความยืดหยุ่นในการกำหนด รูปแบบคอลัมน์มากกว่าสื่อสิ่งพิมพ์ภายในองค์กรของ กฟผ.

ในส่วนเนื้อหาของข่าวสารในสื่อสิ่งพิมพ์ภายในองค์กร จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ภายในองค์กร พบว่า จะต้องมีการกำหนดรูปแบบเนื้อหา ของข่าวสารให้ชัดเจน องค์กรต้องการนำเสนออะไรบ้างโดยสามารถกำหนดประเภท ของเนื้อหาของข่าวสารได้ คือ นโยบายขององค์กร ผลการดำเนินงาน เหตุการณ์พิเศษ หรือกิจกรรมที่เกิดขึ้น สิทธิประโยชน์ ข่าวสารต่างๆ หรืออาจจะจำแนกเนื้อหา ตามข่าวประชาสัมพันธ์ซึ่งมี 4 ลักษณะ คือ ข่าวแจ้งให้ทราบ ข่าวประกอบกิจกรรมพิเศษ ทางการประชาสัมพันธ์ ข่าวเหตุการณ์เร่งด่วน และข่าวตอบโต้เหตุการณ์หรือชี้แจง เหตุการณ์ต่างๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะองค์กรที่จะเป็นตัวกำหนดเนื้อหาของข่าวสาร

ส่วนเนื้อหาของข่าวสารของ กฟผ. จากการสัมภาษณ์ พบว่า ส่วนใหญ่จะเน้นนำเสนอเนื้อหาของข่าวสารในด้านภารกิจขององค์กร กิจกรรม CSR และนวัตกรรมขององค์กร มีเนื้อหาข่าวที่ทันสมัย เข้ากับสถานการณ์ในองค์กรโดยต้องมีข้อมูลถูกต้อง อ่านง่าย และสวยงาม

ขณะที่จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในด้านการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ภายในองค์กรของ ปตท. พบว่า เนื้อหาของข่าวสารของ ปตท. จะเน้นหนักไปทางธุรกิจถึงร้อยละ 80 นำเสนอเรื่องพลังงานเป็นส่วนมาก โดยจะดูทิศทางความสนใจของคนอ่านเป็นหลัก ว่าชอบเนื้อหาด้านใด

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในด้านการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ภายในองค์กรในประเด็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการพัฒนาปรับปรุงเนื้อหาของข่าวสาร และรูปแบบการนำเสนอของเอกสารข่าวทหารบก ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อคิดเห็นว่าการสื่อสารไม่ว่าจะรูปแบบใด ต้องคำนึงถึงความพึงพอใจและประโยชน์ที่กลุ่มเป้าหมายหลักได้รับ ถ้าความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายกับจุดประสงค์ของเอกสารข่าวตรงกัน เท่ากับว่าตอบโจทย์ในการเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ภายในองค์กรแล้ว ส่วนเนื้อหาของข่าวสารภายในเล่ม ค่อนข้างมีความครบสมบูรณ์ มีรูปแบบการนำเสนอที่ชัดเจน

ทั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญยังได้มีข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนารูปแบบการนำเสนอ และเนื้อหาของข่าวสาร ของเอกสารข่าวทหารบก เกี่ยวกับการแบ่งประเภทเนื้อหาให้มีความหลากหลาย อาจจะต้องแทรกความบันเทิงเพื่อให้คนอ่านผ่อนคลาย ในขณะที่ภาษาอาจจะต้องปรับให้น่าติดตาม

หรือแม้แต่ในส่วนของเนื้อหาของข่าวสาร ผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำว่า อาจจะต้องใช้การนำเสนอเข้ามาช่วยจัดแบ่งใช้ภาพสลับกับข้อความ ให้มีจุดพักสายตา ใช้กราฟิกดีไซน์เข้ามาช่วย ที่สำคัญการเขียนพาดหัวข่าว ต้องให้มีความดึงดูดใจ ใช้การสร้างสรรคเชิงภาษาเข้ามาประกอบ สำหรับภาพต้องมีความหลากหลาย อาจจะต้องมีการเซตอัพรูปบ้างในบางกรณีเพื่อความสวยงาม

อภิปรายผลการวิจัย

สำหรับการวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาเอกสารข่าวทหารบก เพื่อการเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ภายในองค์กร” ในครั้งนี้ สามารถสรุปผลได้ 4 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดการจัดทำเอกสารข่าวทหารบก

จากการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง พบว่า แนวคิดในการจัดทำเอกสารข่าว

ทหารบกตามคำริผู้บัญชาการทหารบก มีวัตถุประสงค์เพื่อการสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้ให้กับกำลังพลภายในกองทัพบกเกี่ยวกับนโยบายของกองทัพบกและผู้บังคับบัญชา กฎระเบียบ คำสั่ง จากการประชุมหน่วยขึ้นตรงกองทัพบก ข่าวความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการฝึก การปฏิบัติการ ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อกำลังพล การเสริมสร้างความรัก ความสามัคคี ความภาคภูมิใจ ในกองทัพบก สังคม และประเทศชาติ และเสริมสร้างอุดมการณ์ ในการทำหน้าที่เพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และประชาชน นอกจากนี้ ยังมีวัตถุประสงค์ในการสื่อสารกับภายนอก เพื่อให้คนภายนอกทราบถึงบทบาทหน้าที่ การดำเนินงานของกองทัพบกตลอดจนทราบแนวคิดและอุดมการณ์ของกองทัพบก และเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการปกป้องประเทศชาติ ทำนุบำรุง พระศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งนับเป็นลักษณะพิเศษของเอกสารข่าวทหารบก ที่แตกต่างจากสื่อประชาสัมพันธ์ภายในองค์กรอื่นๆ เนื่องจากตัวองค์กรของกองทัพบก เป็นองค์กรด้านความมั่นคง ที่มีหน้าที่ในการปกป้อง พิทักษ์อธิปไตยของประเทศชาติ ทำให้เอกสารข่าวทหารบก ซึ่งเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ภายในองค์กรมีลักษณะพิเศษเช่นนี้

ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดการจัดทำเอกสารข่าวทหารบก ที่ผู้เกี่ยวข้องกับการผลิตเอกสารข่าวทหารบก 3 ท่าน คือ เลขานุการกองทัพบก รองเลขานุการกองทัพบก และผู้อำนวยการกองประชาสัมพันธ์ ที่ได้ให้สัมภาษณ์ว่า เอกสารข่าวทหารบกมีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อให้เป็นสื่อประชาสัมพันธ์ภายในองค์กร โดยให้กำลังพลภายในกองทัพบก รับรู้นโยบายของกองทัพบกและผู้บังคับบัญชาและได้ทราบความเคลื่อนไหวภายในกองทัพบกที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน
2. เพื่อให้เป็นสื่อประชาสัมพันธ์ภายนอกองค์กร ให้ประชาชนได้รับรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของทหารและเป็นการเสริมสร้างและปกป้องสถาบันหลักของชาติ
3. เพื่อเป็นการรวบรวมผลงานของแต่ละหน่วย

สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ภายในองค์กรที่ รชนิกร ทรัพย์ชื่นสุข ได้กล่าวไว้ในงานวิจัย “การผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ของการรถไฟแห่งประเทศไทย 2556” ว่า สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ภายในหน่วยงาน (House or Home Journal) เป็นหนังสือวารสารสิ่งพิมพ์ที่ใช้สื่อประชาสัมพันธ์ในหน่วยงานให้รู้หรือเข้าใจและแจกจ่ายกันเฉพาะภายในหน่วยงาน การเตรียมสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ (Preparation for Publication) ก่อนจะทำสิ่งพิมพ์ควร

มีการวางแผนให้เรียบร้อย การวางแผนที่ดีต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ (Purpose) ผู้อ่าน (Reader) และรูปแบบ (Format) สิ่งพิมพ์ภายในมักจัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้พนักงานลูกจ้าง ได้ทราบถึงวัตถุประสงค์การดำเนินงาน การผลิต การให้บริการ ตลอดจนความเจริญก้าวหน้า ขององค์กร และให้ภาพลักษณ์ที่ดีเกี่ยวกับองค์กร ต่อพนักงาน โดยจะทำให้พนักงานเกิดความเชื่อมั่นในการทำงานของตนมากขึ้น

เนื่องจากเมื่อกล่าวถึงกิจการทหาร “ทหาร” นับเป็นบุคลากรสำคัญซึ่งจะเป็นเสมือนฟันเฟืองหลักที่คอยขับเคลื่อนให้กิจการทหารในทุกๆ ด้าน สามารถดำเนินไปได้ด้วยความเรียบร้อยอย่างสมบูรณ์แบบ ไม่เพียงแต่การรักษาอธิปไตยของประเทศ แต่ยังรวมถึงความมั่นคงปลอดภัยของรัฐ สถาบันพระมหากษัตริย์ ผลประโยชน์แห่งชาติ บทบาทหน้าที่ของกองทัพบกด้านความมั่นคง ประกอบกับกองทัพบกเป็นองค์กรขนาดใหญ่ ทำให้สื่อประชาสัมพันธ์ภายในองค์กรของกองทัพบกจำเป็นต้องมีวัตถุประสงค์หลากหลาย ทั้งเพื่อแจ้งให้ทราบ เป็นการรายงานตามสายการบังคับบัญชาที่เป็นลำดับชั้นในการปฏิบัติทุกภารกิจที่ได้รับมอบตามนโยบายของผู้บังคับบัญชา เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันทุกพื้นที่ของประเทศ เพื่อความบันเทิงในแง่ของการรับส่งความรู้สึกที่ดี นำเสนอข่าวกิจกรรมของหน่วยทหารทั่วประเทศ มีภาพการปฏิบัติงานของกำลังพล เพื่อสร้างความภาคภูมิใจ และรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ตลอดจนเพื่อชักจูงใจในแง่การสนับสนุนภารกิจการป้องกันประเทศของกองทัพบกให้สามารถดำเนินต่อไปได้อย่างไม่ติดขัด กำลังพลสามารถรับสารจากผู้บังคับบัญชาาระดับสูง ขยายผลไปสู่การปฏิบัติภารกิจได้อย่างเป็นรูปธรรม

นอกจากนี้ จากการศึกษาจากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำเอกสารข่าวทหารบก พบว่า แนวคิดในการจัดทำเอกสารข่าวทหารบกมีกลุ่มเป้าหมาย คือ กำลังพลในกองทัพบกทั่วประเทศ ครอบครัวของกำลังพล และหน่วยงานภายนอก

สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ภายในองค์กรที่ รัชนิพร ทรัพย์ชื่นสุข ได้กล่าวไว้ในงานวิจัย “การผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ของกรมรถไฟแห่งประเทศไทย 2556” ว่า สิ่งพิมพ์ภายใน (House Organ หรือ Employee Publication) หมายถึง สิ่งพิมพ์เฉพาะกิจที่ใช้สำหรับแจกจ่ายภายในองค์กร ระหว่างบรรดาสมาชิกในองค์กร แยกเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

1) สิ่งพิมพ์สำหรับพนักงานระดับผู้บริหาร สื่อประเภทนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับข่าวสาร การตลาด เรื่องเกี่ยวกับความต้องการของลูกค้า เกี่ยวกับการให้บริการ การแข่งขัน

ในตลาดธุรกิจ การพัฒนาองค์การในด้านต่างๆ การพัฒนาบุคลากรการให้บริการใหม่ และการเปิดสาขาเพิ่มขึ้น เป็นต้น

2) สิ่งพิมพ์สำหรับแผนกหรือฝ่ายภายในองค์กร เหมาะสำหรับองค์กรขนาดใหญ่ ที่แผนก หรือฝ่าย ต้องการสื่อสารภายในของตนเอง โดยรูปเล่ม ชนิดของสิ่งพิมพ์ หรือรูปแบบ (Format) ที่ใช้ อาจจะเป็นลักษณะจดหมายข่าว (Newspaper) เอกสารเย็บเล่ม (Brochure) จุลสาร (Booklet หรือ Pamphlet)

3) สิ่งพิมพ์สำหรับพนักงานระดับลูกจ้าง เช่น

- รายงานประจำปีสำหรับลูกจ้าง มีเนื้อหาให้พนักงาน ลูกจ้างทราบว่า ในหนึ่งๆ บริษัทหรือองค์กรดำเนินการอะไรไปบ้าง และก้าวหน้าไปเพียงใด กำไรหรือขาดทุน อาจใช้ทั้งในหน่วยงานภาครัฐ หรือภาคเอกชนก็ได้

- หนังสือแนะนำ และหนังสือคู่มือ เพื่อแนะนำความสำคัญขององค์กร คู่มือปฏิบัติ แจกให้ทราบถึงประโยชน์และสวัสดิการต่างๆ ที่พนักงานจะได้รับจากองค์กร

- หนังสือข่าว (News Bulletin) เป็นสื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข่าว ขององค์กรไปยังพนักงาน มักมีจำนวน 2-3 หน้าพิมพ์ข่าวสาร ได้แก่ เรื่องที่กระทบ ต่อพนักงานโดยทั่วไป

เนื่องจากจำนวนกำลังพลกองทัพบกทั่วประเทศในปัจจุบัน ทำให้กลุ่มเป้าหมายหลักของเอกสารข่าวทหารบก คือ กำลังพลกองทัพบก จำนวน 250,000 นาย ซึ่งไม่ใช่เรื่องง่ายในการที่จะทำให้คนในองค์กรมีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ ตลอดจนเป้าหมายขององค์กรได้ตรงกัน การสื่อสารภายในองค์กรจึงเป็นส่วนสำคัญในการทำหน้าที่เป็นศูนย์กลาง ที่ทำให้บุคลากรรับรู้และเข้าใจในสิ่งเดียวกัน ที่ผ่านมากองทัพบก มีการสื่อสารภายในองค์กร สร้างความเข้าใจและสร้างวัฒนธรรม ตลอดจนสามารถสร้างความมั่นคงให้กับองค์กรของกองทัพบก โดยใช้การสื่อสารภายในองค์กร เป็นศูนย์กลางให้ทุกหน่วยในกองทัพบก ทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำการสื่อสาร ภายในองค์กรผ่านการสื่อสารระหว่างบุคคล การประชุม การฝึกอบรม การสัมมนา ขี่แจ้งผ่านทางหนังสือราชการ อาทิ หนังสือภายใน หนังสือสั่งการ วิทยุราชการ หนังสือ ประชาสัมพันธ์ และประกาศต่างๆ

เอกสารข่าวทหารบก ถือเป็นอีกหนึ่งช่องทางของการสื่อสารภายในองค์กรของ กองทัพบก เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ในรูปแบบหนังสือพิมพ์ทางการที่มีความสำคัญ เพราะเอกสาร ข่าวทหารบก ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการแจ้งให้กำลังพลกองทัพบก จำนวน

250,000 นาย ทั่วประเทศได้รับทราบนโยบายจากผู้บังคับบัญชา ขณะเดียวกัน เอกสารข่าวทหารบกยังเป็นเครื่องมือ ในการสร้างความเข้าใจ ต่อกำลังพลกองทัพบก ครอบคลุมกำลังพล และบุคคลภายนอก ในการสร้างวัฒนธรรมตลอดจนสามารถ สร้างความมั่นคงให้กับกองทัพบก และเป็นศูนย์รวมให้กำลังพลกองทัพบกทุกนาย ทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ปัญหาและอุปสรรค

จากการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำเอกสารข่าวทหารบก ผู้วิจัยได้ ทำการสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำเอกสารข่าวทหารบก เพื่อที่จะได้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำ ตลอดจนการแก้ไขปัญหาเหล่านั้น ซึ่งพบว่า

1. การติดต่อประสานงานกับหน่วยต่างๆ ยังขาดความต่อเนื่องทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่ทันสมัย ล่าช้า และทำให้ข้อมูลที่ได้รับจากหน่วยไม่ตรงตามความต้องการ
2. พื้นที่การประชาสัมพันธ์ที่มีอยู่อย่างจำกัด
3. เรื่องที่นำเสนอไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เนื่องจาก การนำเสนอโดยยึดตาม คำสั่งของผู้บังคับบัญชาเป็นหลัก

สอดคล้องกับที่ อรอนงค์ สวัสดิ์บุรี ได้กล่าวถึงปัญหาของการติดต่อสื่อสารในองค์กร ว่า นอกจากปัญหาที่เกิดจากองค์ประกอบของการสื่อสาร ยังมีปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นใน องค์กร คือ ปัญหาของความเข้าใจที่ไม่สอดคล้องกันระหว่างผู้ส่งสาร และผู้รับสาร ปัญหา เรื่องข่าวสารล่าช้า ปัญหาเรื่องข่าวสารไม่ถึงผู้รับสาร

และเนื่องจากเอกสารข่าวทหารบก มีรูปแบบการติดต่อสื่อสารจากบนลงล่าง (Downward Communication) ซึ่งเป็นการติดต่อจากผู้บังคับบัญชาไปยัง ผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นลักษณะของการสั่งงาน บอกเป้าหมายวัตถุประสงค์ การมอบหมายงาน ทำให้เนื้อหาของข่าวสารในเอกสารข่าวทหารบกส่วนใหญ่จัดอยู่ใน ประเภทยโยบาย สั่งการจากผู้บังคับบัญชา หรือเป็นเนื้อหาที่ผู้บังคับบัญชาสั่งการ ให้นำมาตีพิมพ์ ซึ่งอาจจะทำให้ผิดจากวัตถุประสงค์เดิม เป็นต้น

สำหรับการแก้ปัญหาและการพัฒนาในเบื้องต้นนั้น ผู้บังคับบัญชาที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้เห็นแนวทางว่าจะต้องมีการจัดลำดับความเร่งด่วน เลือกเนื้อหาของข่าวสารที่ตอบสนอง นโยบายผู้บังคับบัญชา ปรับปรุงช่องทางที่หลากหลายเพื่อให้กำลังพลสามารถเข้าถึงได้ โดยเพิ่มช่องทางอินเทอร์เน็ต จัดทำเป็นรูปแบบแอปพลิเคชันข่าวทหารบก รักษามาตรฐาน ของการจัดพิมพ์ ทั้งเนื้อหาของข่าวสารและรูปแบบการนำเสนอ รวมทั้งการปรับปรุง

ให้มีความทันสมัย ตอบสนองต่อความต้องการของกำลังพลที่เปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนให้มีการวัดผลในทางสถิติ

นอกจากนี้ ผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำเอกสารข่าวทหารบกยังได้ให้ข้อเสนอแนะในการสำรวจความคิดเห็นจากกำลังพลภายในกองทัพบกซึ่งเป็นผู้อ่านหลักเพิ่มเติมว่า จะต้องมีการสำรวจความคิดเห็นของผู้อ่านซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักเพื่อให้ทราบถึงความต้องการ แล้วนำมาปรับปรุงพัฒนาเอกสารข่าวทหารบกในโอกาสต่อไป

3. เนื้อหาของข่าวสาร

จากการเก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่มย่อยของกำลังพลในกองทัพบกเพื่อศึกษาความคิดเห็นของกำลังพลในด้านเนื้อหาของข่าวสาร จากเอกสารข่าวทหารบก ผู้วิจัยได้ศึกษาแยกเป็นประเด็นดังต่อไปนี้

1. ประเภทของข่าว

จากการศึกษาความคิดเห็นของกำลังพลกองทัพบกจากทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ในด้านเนื้อหาของข่าวสาร จากเอกสารข่าวทหารบก มีความคิดเห็นต่อประเภทของข่าวที่ถูกนำเสนอภายในเอกสารข่าวทหารบกว่า มีความเหมาะสมเพราะนำเสนอเนื้อหาที่หลากหลาย ครบถ้วน ครอบคลุม ส่วนใหญ่เนื้อหาของข่าวสารที่นำเสนอเป็นเนื้อหาของข่าวสารที่เกี่ยวกับกองทัพบก ในเชิงนโยบาย แนวปฏิบัติ และเรื่องราวที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติตน ตลอดจนเกร็ดความรู้ต่างๆ ที่เป็นสาระประโยชน์ทั้งข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ของกำลังพล เป็นต้น

สุรสิทธิ์ วิหารรัฐ ได้กล่าวไว้ในหนังสือ “การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ PRINTED MEDIA” เกี่ยวกับด้านเนื้อหาว่าหัวใจของหนังสือพิมพ์ คือ ข่าว ดังนั้น หนังสือพิมพ์ทุกฉบับจึงเน้นเนื้อหาในด้านข่าวหรือรายงานเหตุการณ์ที่น่าสนใจ เนื้อหาในหนังสือจะมีความหลากหลาย นอกจากข่าวยังมีบทความ บทวิจารณ์วิเคราะห์ คอลัมน์อื่นๆ รวมทั้งโฆษณาและประกาศแจ้งความด้วย ในการเสนอเนื้อหา หนังสือพิมพ์ต่างฉบับย่อมมีวิธีการที่ต่างกัน ซึ่งประเภทของข่าวที่นำเสนอ หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับให้ความสำคัญเกี่ยวกับข่าวต่างกัน ข่าวบางข่าว หนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งพาดหัวตัวโต แต่อีกฉบับอาจเป็นเพียงข่าวย่อยก็ได้ เช่น ข่าวทารุณทางเพศ หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพไม่ได้ให้ความสนใจอาจไม่ตีพิมพ์เลย ในขณะที่หนังสือพิมพ์ประชานิยมพาดหัวตัวโตให้สีสันของข่าวเหมือนนักข่าวอยู่ในเหตุการณ์ด้วย พร้อมทั้งเจาะข่าวถึงรายละเอียดในทางตรงข้ามเรื่องการเมืองที่ส่งผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่ หนังสือพิมพ์ประชานิยมอาจเสนอเป็นข่าวรอง นั้นแสดงถึงการให้ความสำคัญของข่าวต่างกัน

แสดงให้เห็นว่า ในแง่เนื้อหาของข่าวสารในเอกสารข่าวทหารบก จะมีประเภทของข่าวที่แตกต่างจากข่าวสารทั่วไป ในหนังสือพิมพ์ทั่วไป เนื่องจากนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับงานในด้านกองทัพ และนโยบายของผู้บังคับบัญชา เน้นเนื้อหาของข่าวสารที่เป็นแนวปฏิบัติ เป็นเพราะว่าเป้าหมายของการนำเสนอข้อมูลและข่าวสาร ตลอดจนกลุ่มเป้าหมายที่จำเพาะเจาะจงเป็นคนที่ในองค์กร คือ กำลังพลของกองทัพบกเอง ทำให้ประเภทของข่าวสารแตกต่างจากหนังสือพิมพ์ทั่วไป

2. สื่การนำเสนอข่าว

จากการศึกษาความคิดเห็นของกำลังพลจากส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ในด้านสื่การนำเสนอข่าว พบว่า สำหรับเอกสารข่าวทหารบก ถือเป็นสื่อสิ่งพิมพ์องค์กรราชการ สื่การนำเสนอข่าวจึงเป็นแบบตรงไปตรงมา ใช้ภาษาที่ค่อนข้างเป็นแบบแผน ไม่ได้ใช้ภาษาโลดโผน หรือหวือหวา ซึ่งจากการเก็บข้อมูลผ่านการสนทนากลุ่มของกำลังพลในกองทัพบก พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในแง่ของสื่การเสนอข่าวของเอกสารข่าวทหารบก มีความเหมาะสมแล้ว เพราะเป็นหนังสือพิมพ์ของกองทัพ ภาษาที่ใช้เป็นทางการอ่านแล้วเข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน และไม่หวือหวาเท่ากับหนังสือพิมพ์ที่เป็นสื่อมวลชน ทั้งการพาดหัวและเนื้อหาในด้านในข่าว เป็นลักษณะการนำเสนอที่ตรงไปตรงมา ดูเป็นระเบียบแบบแผนแต่บางครั้งทำให้ขาดสีสัน ไม่น่าติดตามเท่ากับหนังสือพิมพ์อื่นๆ

สอดคล้องกับ สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ ได้กล่าวไว้ในหนังสือ “การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ PRINTED MEDIA” เกี่ยวกับสื่การเสนอข่าวว่า การใช้ภาษาในการเสนอข่าวมีลีลาต่างกัน หนังสือพิมพ์คุณภาพมีกรายงานข่าวแบบตรงไปตรงมาใช้ภาษาที่ค่อนข้างเป็นแบบแผน ส่วนหนังสือพิมพ์ประชาชนนิยมจะใช้ภาษาโลดโผน ภาษาหวือหวา

ในขณะที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อภายในองค์กรกล่าวถึงการจ้การวางรูปแบบของหนังสือพิมพ์ภายในองค์กรว่า แต่ละองค์กรจะมีการกำหนด อัตลักษณ์ ของหน่วยงานของตนเองไว้อย่างชัดเจน ซึ่งจะทำให้การออกแบบรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์ภายในองค์กรมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ส่วนสื่อสิ่งพิมพ์ของหน่วยงานราชการ โดยหลักจะต้องมีภาษาที่ถูกต้อง เนื้อหาของข่าวสารมีความน่าเชื่อถือ มีแหล่งอ้างอิง ครบถ้วนด้านเนื้อหา อ่านเข้าใจง่าย ชัดเจน และตรงเป้าหมาย

กรณีของเอกสารข่าวทหารบก ถือเป็นหนังสือพิมพ์คุณภาพ เพราะเป็นสิ่งพิมพ์ของหน่วยงานราชการทำให้มีการรายงานข่าวแบบตรงไปตรงมา ลีลาภาษาจึงเป็นลักษณะ

ที่ค่อนข้างเป็นทางการ มีแบบแผน แตกต่างจากหนังสือพิมพ์ประชาชนิม ที่จะมีการใช้ภาษาโลดโผน น่าติดตาม

3. การนำเสนอภาพในเอกสารข่าวทหารบก

สำหรับการนำเสนอภาพในเอกสารข่าวทหารบก ถือเป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบที่จะทำให้เนื้อหาภายในเล่มมีความน่าสนใจ ซึ่งกำลังพลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจากการสนทนากลุ่มย่อยส่วนหนึ่ง ได้ให้ข้อมูลในส่วนของภาพประกอบภายในเล่มของเอกสารข่าวทหารบก ว่าภาพที่นำเสนอในเอกสารข่าวทหารบก มีความเหมาะสมสามารถดึงดูดให้ติดตามเนื้อหาภายในเล่มได้ บางภาพมีความสวยงามด้วยองค์ประกอบศิลป์ และมีการพัฒนาจากแต่ก่อนมาก

โดย สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ ได้กล่าวไว้ในหนังสือ “การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ PRINTED MEDIA” เกี่ยวกับการนำเสนอภาพว่า ภาพในหน้าที่หนังสือพิมพ์มีทั้งภาพประกอบข่าว และภาพข่าวหนังสือพิมพ์บางฉบับลงเพียงเล็กน้อย เช่น ภาพบุคคล หรือภาพเหตุการณ์

ทั้งนี้ จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ภายในองค์กร ยังได้มีข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนารูปแบบการนำเสนอ และเนื้อหาของข่าวสาร ของเอกสารข่าวทหารบก เกี่ยวกับการใช้ภาพสลับกับข้อความ ให้มีจุดพักสายตา ใช้กราฟิกดีไซน์เข้ามาช่วย ที่สำคัญการเขียนพาดหัวข่าว ต้องให้ความสำคัญดึงดูดใจ ใช้การสร้างสรรค์เชิงภาษาเข้ามาประกอบ สำหรับภาพต้องมาความหลากหลาย อาจจะต้องมีการเซตอัพรูปบ้างในบางกรณีเพื่อความสวยงาม

ซึ่งการนำเสนอภาพในเอกสารข่าวทหารบก มีความจำเป็นอย่างมาก เนื่องจากเนื้อหาที่เป็นข้อความไม่ได้มีการใส่สีลาภาษาที่โลดโผน ทำให้เนื้อหาของข่าวสารไม่น่าติดตาม การใส่ภาพประกอบลงไปตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ภายในองค์กรจะส่วนดึงดูดความสนใจให้กับผู้อ่านได้มากขึ้น

4. การให้น้ำหนักในเอกสารข่าวทหารบก

คอลัมน์ที่กำลังพลกองทัพกติดตามจากเอกสารข่าวทหารบก พบว่า กำลังพลส่วนกลาง ส่วนใหญ่ติดตามคอลัมน์เชี่ยวชาญกองทัพก เนื้อหาข่าวสารเกี่ยวกับการฝึกและกิจกรรมผู้บังคับบัญชา ตามลำดับ ส่วนกำลังพลส่วนภูมิภาคติดตามนโยบายผู้บังคับบัญชา คอลัมน์กิจกรรม แวดวงทหาร และเกร็ดความรู้ทั่วไป ตามลำดับ จะเห็นได้ว่ากำลังพลส่วนกลางให้ความสำคัญกับโครงการสำคัญของกองทัพก และการฝึกใหญ่ของกองทัพก ในขณะที่กำลังพลในส่วนภูมิภาคให้ความสำคัญกับเนื้อหาของข่าวสาร

ที่เกี่ยวกับนโยบายผู้บังคับบัญชา และเนื้อหาของข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ เหตุผลที่กำลังพลกองทัพกติดตามเอกสารข่าวทหารบก พบว่ากำลังพลส่วนกลางกติดตามเพราะได้นำเนื้อหาของข่าวสารภายในเล่มมาต่อยอดในการทำงาน กติดตามเพราะทำให้ทราบนโยบายของผู้บังคับบัญชา และกติดตามเพราะเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ ในขณะที่กำลังพลส่วนภูมิภาค กติดตามเพื่อทราบแนวทางในการปฏิบัติงานต่างๆ กติดตามเพื่อทราบแนวทางการปฏิบัติของผู้บังคับบัญชา ซึ่งตรงกับข้อมูลที่กำลังพลกองทัพกติดต้องการ และอยากกติดตามในห้วงเวลานั้นๆ และกติดตามเนื่องจากต้องการกติดตามข่าวสารจากหน่วยตนเองที่ลงตีพิมพ์ในเอกสารข่าวทหารบก

การใช้ประโยชน์จากเอกสารข่าวทหารบกของกำลังพลจากส่วนกลาง คือ นำเนื้อหาของข่าวสารที่เกี่ยวกับการฝึกไปขยายผลดำเนินการในส่วนที่ตนเองรับผิดชอบ และใช้ประโยชน์จากการนำนโยบายมาแปลงเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ ส่วนกำลังพลจากส่วนภูมิภาค นอกจากจะใช้ประโยชน์จากการนำนโยบายที่ได้จากเอกสารข่าวทหารบกไปแปลงเป็นการปฏิบัติงานแล้ว ยังอาศัยตัวอย่างกิจกรรมของหน่วยอื่นๆ มาดำเนินการในหน่วยของตนเองด้วย

ในประเด็นนี้ สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ ได้กล่าวไว้ในหนังสือ “การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ PRINTED MEDIA” เกี่ยวกับการให้นำหนังสือเนื้อหาที่น่าสนใจ เนื้อหาที่หนังสือนำเสนอ จะมีน้ำหนักแตกต่างกัน ตามทิศทางของหนังสือ แล้วแต่ว่าจะเน้นหรือให้ความสำคัญแก่เนื้อหาใด เช่น ถ้าให้นำหนังสือเรื่องเศรษฐกิจมาก ก็จะมีหน้าเศรษฐกิจมากกว่าเรื่องอื่น เป็นต้น

ซึ่งในเอกสารข่าวทหารบกนั้น มีการให้นำหนังสือที่เกี่ยวกับเนื้อหาของข่าวสารเกี่ยวกับกองทัพบกเป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นการฝึก ยุทธโศภรณ์ สิทธิกำลังพล เนื่องจากว่าเอกสารข่าวทหารบกเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ภายในองค์กรด้านความมั่นคงของประเทศ จึงให้ความสำคัญกับเนื้อหาของข่าวสารที่มีน้ำหนักไปทางการฝึก การปฏิบัติ เพื่อให้กำลังพลสามารถนำเนื้อหาของข่าวสารไปประกอบเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. รูปแบบการนำเสนอ

สำหรับการศึกษารูปแบบการนำเสนอของเอกสารข่าวทหารบก ผู้วิจัยได้ทำการสนทนากลุ่มย่อยกับกำลังพลกองทัพบกทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

โดยพบว่าทั้งกำลังพลในส่วนกลาง และกำลังพลในส่วนภูมิภาคมีความคิดเห็นว่าเป็นว่า รูปแบบการนำเสนอของเอกสารข่าวทหารบกในปัจจุบันมีความเหมาะสม ทั้งภาพปก การจัดวางภายในเล่ม ขนาดของรูปเล่ม ขนาดตัวอักษรภายในเล่ม การออกแบบ (Design) ตัวอักษรในแต่ละคอลัมน์ และสีสันทภายในเล่ม ทั้งนี้ จากผลการสนทนากลุ่มยังพบว่า กำลังพลทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีความคิดเห็นว่าเป็นว่ารูปแบบการนำเสนอโดยรวมสวยงาม อ่านง่ายและมีความเหมาะสมแล้ว ทั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปความคิดเห็นของกำลังพลกองทัพบกจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอของเอกสารข่าวทหารบก ดังนี้

รูปแบบปก พบว่า กำลังพลกองทัพบกจากส่วนกลาง มองว่าปกมีความสวยงามเหมาะสมอยู่แล้ว ในขณะที่กำลังพลกองทัพบกจากส่วนภูมิภาคบางคน มีความคิดเห็นว่ายากให้ภาพปกลดขนาดเล็กลงกว่านี้ แล้วเพิ่มเนื้อหาลงไปแทนภาพปกที่มีขนาดใหญ่เกินไป

รูปแบบการจัดวางภายในเล่ม กำลังพลจากส่วนกลางมีความคิดเห็นว่าเป็นว่า มีการวางตำแหน่ง และเรียงหน้าได้เหมาะสม แบ่งเป็นคอลัมน์ๆ สามารถพลิกอ่านคอลัมน์ที่ชอบได้ ในขณะที่กำลังพลจากส่วนภูมิภาค ชื่นชอบการแบ่งเนื้อหาแบบเป็นหมวดหมู่ เพราะทำให้น่าติดตาม

รูปแบบขนาดรูปเล่ม กำลังพลทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีความคิดเห็นตรงกันว่า มีขนาดที่เหมาะสมอยู่แล้ว

รูปแบบขนาดตัวอักษรในเล่ม กำลังพลจากส่วนกลางมีความคิดเห็นว่าเป็นว่าขนาดตัวหนังสือมีความพอดีแล้ว อ่านง่าย แต่บางคอลัมน์อาจจะต้องปรับให้ตัวหนังสือใหญ่ขึ้นบ้าง ในขณะที่ กำลังพลจากส่วนภูมิภาค มีความคิดเห็นว่าเป็นว่า บางคอลัมน์ขนาดตัวหนังสือดีแล้ว แต่บางคอลัมน์เนื้อหาบางตัวหนังสือเล็ก อ่านยาก อยากให้เพิ่มขนาดตัวอักษร

ส่วน Design ตัวอักษรในแต่ละคอลัมน์ และสีสันทภายในเล่ม กำลังพลจากทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันคือมีความเหมาะสมสวยงาม เข้ากับเนื้อหาของข่าวสาร และทำให้น่าติดตามอยู่แล้ว

ทั้งนี้ กำลังพลทั้งจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันเกี่ยวกับรูปแบบการนำเสนอของเอกสารข่าวทหารบกว่า มีความสวยงามและเหมาะสมต่อการเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ภายในองค์กรแล้ว กำลังพลกองทัพบกจากส่วนกลางยังได้มี

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า น่าจะมีการเพิ่มรูปกิจกรรมจากหน่วยมากขึ้น ส่วนกำลังพล กองทัพบกจากส่วนภูมิภาคก็ได้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรมีการเพิ่มช่องทาง สื่อออนไลน์เพื่อการเข้าถึงที่ง่ายและหลากหลายมากขึ้น

ขณะที่ สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ ได้กล่าวไว้ในหนังสือ การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ Printed Media เกี่ยวกับรูปแบบของหนังสือพิมพ์ภายในองค์กรว่า หนังสือพิมพ์ขององค์กรมีเนื้อหาที่แตกต่างจากหนังสือพิมพ์ทั่วไป จัดอยู่ในกลุ่มสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ (Special Publication) เนื่องจากหนังสือพิมพ์ขององค์กรมักจะรับผิดชอบโดยฝ่ายประชาสัมพันธ์ขององค์กร โดยจัดทำขึ้นเพื่อเสนอข่าวสาร และเป็นสื่อกลางแลกเปลี่ยนความเห็นของผู้ปฏิบัติงาน เป็นสื่อในการให้ความรู้ ความเข้าใจ ความเคลื่อนไหวขององค์กรต่อกลุ่มเป้าหมายภายในและกลุ่มเป้าหมายภายนอก

หนังสือพิมพ์ขององค์กร มักจัดทำในรูปของ “จดหมายข่าว” (Newsletter) มักเป็นหนังสือพิมพ์เล่มเล็ก มีขนาดที่เรียกว่า “ขนาดแท็บลอยด์” (Tabloid) และมักออกเป็นรายคาบ เช่น รายสัปดาห์ รายปักษ์ เป็นต้น ตัวอย่างหนังสือพิมพ์ขององค์กร ได้แก่ “ข่าวรวม” สื่อกลางระหว่างนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นต้น

ในด้านรูปแบบนั้น หนังสือพิมพ์มีลักษณะที่โดดเด่นจากสิ่งพิมพ์ประเภทอื่นๆ คือ ในด้านการจัดวางหน้า (Lay out) คือ แต่ละหน้า มักจะมีการตกแต่งพื้นที่ หรือที่เรียกว่า “การแบ่งคอลัมน์” (Column) แบ่งพื้นที่ทุกตารางนิ้วของหน้ากระดาษพิมพ์เป็น “คอลัมน์นิ้ว” (กว้าง 1 นิ้ว × ยาว 1 นิ้ว) นอกจากนั้น ยังมีการออกแบบ (Design) ลักษณะของหัวคอลัมน์ รวมทั้งจะมีการเขียนข้อความ หรือใจความสำคัญหลักของข่าวสารที่นำเสนอ เช่น โปรยข้อความ พาดหัวข่าว คำพูด เป็นต้น เพื่อเรียกความสนใจหรือจดจำได้ของผู้อ่านเสมอ

โดยทั่วไปแล้วหนังสือพิมพ์มักจะมีขนาดใหญ่ประมาณ 15 นิ้ว × 21 นิ้ว จำนวนหลายแผ่น เก็บรวมเล่มเป็นแผ่นคู่ พับกลาง ไม่มีการเย็บเล่ม เมื่อวางจำหน่าย จะถูกพับเก็บให้มีขนาดประมาณ 10 นิ้ว × 15 นิ้ว ทั้งนี้ ก็เพื่อความสะดวกในการวางจำหน่ายในร้านค้าปลีก ส่วนระบบการพิมพ์ที่ใช้พิมพ์หนังสือมักเป็นการพิมพ์ออฟเซต และเลตเตอร์เพรสเป็นส่วนใหญ่

ซึ่งถือว่ามีคุณสมบัติคล้ายกัน เป็นเพราะว่าเอกสารข่าวทหารบกเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ขององค์กรที่จัดอยู่ในกลุ่มเฉพาะกิจ รับผิดชอบโดยแผนกวารสาร กองประชาสัมพันธ์

สำนักงานเลขานุการกองทัพบก ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมายหลักชัดเจน คือ กำลังพลภายในกองทัพบก ทำให้มีรูปแบบคล้ายกับหนังสือพิมพ์เล่มเล็ก ขนาดแท็บลอยด์ที่ออกเป็นรายปักษ์ มีการจัดวางที่ค่อนข้างเป็นสัดส่วน เป็นระเบียบ อ่านง่าย เพราะถือเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ของหน่วยงานราชการ ทำให้การออกแบบหัวคอลัมน์หรือลักษณะการพาดหัวที่ค่อนข้างตรงไปตรงมา ไม่ได้ใช้ภาษาหรือหยาเหมือนหนังสือพิมพ์ทั่วไป มีแบบฟอร์ม และแบ่งคอลัมน์ที่ชัดเจน เป็นแบบแผน ด้วยลักษณะองค์กรทหารที่จำเป็นจะต้องยึดหลักความถูกต้อง ชัดเจน และมีรูปแบบที่ตายตัวเลยทำให้รูปแบบการนำเสนอค่อนข้างจำกัด

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1. การพัฒนาเอกสารข่าวทหารบกด้านเนื้อหาของข่าวสาร

1.1 ภาพประกอบในเอกสารข่าวทหารบก พัฒนาให้มีความหลากหลาย เน้นภาพที่มีกำลังพลปฏิบัติภารกิจ เนื่องจากปัจจุบัน ภาพที่นำเสนอผ่านเอกสารข่าวทหารบกจะเน้นไปที่ภาพผู้บังคับบัญชาเป็นส่วนใหญ่ และบางภาพก็ไม่ชัดเจน ด้วยคุณภาพของไฟล์ภาพที่จำกัด หรือบางคอลัมน์มีภาพประกอบน้อยเกินไป หนักไปที่ตัวหนังสือ อาจจะต้องเพิ่มภาพประกอบในเนื้อหาข่าว และบทความเพื่อดึงดูดความสนใจผู้อ่านมากขึ้น

1.2 ภาพควรมีความหลากหลายทั้งขนาด อารมณ์ของภาพ จำนวนตัวแบบ ในภาพ มีภาพลักษณะเข้ต้อพถ่ายมาช่วยบ้าง หรือหันมาใช้ภาพวัตถุ ภาพวิว ภาพประกอบ อาจทำให้หน้าอ่านขึ้นกว่าเดิม

1.3 จะต้องจัดการให้น้ำหนักเนื้อหาที่นำเสนอภายในเอกสารข่าวทหารบก กล่าวคือ ให้มีการเพิ่มเติมเนื้อหาในส่วนกิจกรรมของกำลังพลรอบนอก หน่วยเล็กๆ ที่อยู่ห่างไกล ให้ได้มีพื้นที่ในการประชาสัมพันธ์ภายในเอกสารข่าวทหารบกด้วย

2. การพัฒนาเอกสารข่าวทหารบกด้านรูปแบบการนำเสนอ

2.1 การแบ่ง Section เนื้อหาต้องมีส่วนที่เป็นเรื่องเบาๆ ให้ผู้อ่านได้หยุดพักบ้าง บางคอลัมน์ที่เนื้อหามีความซับซ้อนหรือยาวมาก

2.2 อาจจะใช้การนำเสนอในลักษณะ Infographic มาช่วย ใช้ภาพ ใช้กราฟ ใช้กราฟิกดีไซน์ต่างๆ มาช่วยเพื่อให้หน้าอ่าน

2.3 ต้องพัฒนาปรับปรุงเป็นลักษณะที่นอกเหนือจากรูปแบบหนังสือเป็นเล่ม เช่น หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ อาจจะปรับปรุงรูปแบบการนำเสนอเป็นแบบ E-book เพิ่มเติมขึ้นมา เพื่อเพิ่มช่องทางในการเข้าถึง

3. จะต้องมีการสำรวจความคิดเห็นของผู้อ่าน ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักเพื่อให้ทราบถึงความต้องการแล้วนำมาปรับปรุงพัฒนาเอกสารข่าวทหารบกในโอกาสต่อไป
รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กฤษณาสี โป๊ะแก้ว. (2550). พฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์ และความคิดเห็น ต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. รายงานโครงการเฉพาะบุคคลปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สาขาการบริหารสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

กองประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการกองทัพบก. (2557). การประชาสัมพันธ์สนับสนุนงานด้านความมั่นคง. กองประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการกองทัพบก.

จรัสโสม ศิริรัตน์. (2558). ปัญหาการติดต่อสื่อสารของบุคคลในองค์กร: กรณีศึกษานักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

จิตติมา โตนาราง. (2553). การสื่อสารในองค์กรที่มีประสิทธิภาพ. แหล่งที่มา: <http://www.kroobannok.com/blog/39943> สืบค้นเมื่อ 8 กุมภาพันธ์ 2559.

พิรยา จินาพันธุ์. (2553). กลยุทธ์การบริหารสื่อสารเพื่อพัฒนางานประชาสัมพันธ์ของการประปานครหลวง. รายงานโครงการเฉพาะบุคคลปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สาขาการบริหารสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พีรพงศ์ พีรสกุโก. (2553). ศึกษาารูปแบบและวิธีการประชาสัมพันธ์ของยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาธรรมนิเทศ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

- เนตรนภา กองงาม. (2551). การเปิดรับข่าวสาร ความพึงพอใจ และการใช้ ประโยชน์ จากเว็บไซต์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับประเทศไทย ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ. การค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการสื่อสารศึกษา คณะการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เบญจวรรณ แจ่มจำรูญ. (2557). ปัจจัยบรรยากาศในการสื่อสารภายในองค์กร กระบวนการในการสื่อสาร และสื่อสังคมออนไลน์ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ในการสื่อสารภายในองค์กรของบริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ปราณี สุรสิทธิ์. (2549). การเขียนสร้างสร้างเชิงวารสารศาสตร์. กรุงเทพฯ: บริษัท สำนักพิมพ์แสงดาว จำกัด.
- พจน์ ใจชาญสุขกิจ. (2558). CEO กับการสื่อสารภายในองค์กร. แหล่งที่มา: <http://drphot.com/thinkabout/archives/331>. สืบค้นเมื่อ 8 กุมภาพันธ์ 2559.
- รัชนิกร ทรัพย์ชื่นสุข.(2556). การผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ของการรถไฟแห่งประเทศไทย 2556. รายงานการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา. มหาวิทยาลัยสยาม.
- ศุภณ์ประชาสัมพันธ์กองทัพบก.(2556). ผลการปฏิบัติงานกองทัพบก ประจำปี 2556. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดอรุณการพิมพ์
- สลิตตา สาริบุตร. (2554). แนวทางการใช้สื่อการเรียนรู้และสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อการสื่อสารภายในองค์กร. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สิริน ใจหาญ. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ บรรยากาศองค์การ ความยุติธรรมในองค์การและความพึงพอใจการทำงาน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2552). การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยคุณภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ. (2542). การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ PRINTED MEDIA. กรุงเทพฯ: พิเศษฐ์การพิมพ์.
- อรอนงค์ สวัสดิ์บุรี. (2555). พฤติกรรมและการสื่อสารในองค์การ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อารยะ ศรีกัลยาณบุตร. (2550). การออกแบบสิ่งพิมพ์. กรุงเทพฯ: วิสคอมเซ็นเตอร์ จำกัด

OKNationBlog. (2551). **แนวคิดเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์**. แหล่งที่มา <http://www.oknation.net/blog/Ca414/2008/02/21/entry-10>. สืบค้นเมื่อ 8 มีนาคม 2559.

ภาษาอังกฤษ

Altman, R. (2000). Forecasting Your Organizational Climate. **Journal of Applied Psychology**, 2000, 62-65.

Cohen, J. (1997). **Statistical Power Analysis for the behavioral sciences**. New York: Academic.

Cook, C. W., Phillip, H., and Robert, E. C. (1997). **Management and organizational behavior (2nd ed.)**. Boston: Irwin McGraw-Hill.

Hellriegel, D., John, W. S. Jr., and Richard, W. W. (1983). **Organizational Behavior**. New York: West.

Litwin, G. and Stringer, R. (2002). **Leadership and Organization Climate**. New Jersey: Saddle River.

Slocum, J. W. and Hellriegel, D. (2011). **Principles of Organizational Behavior (13th ed.)**. Mason, OH: South-Western Cengage Learning.